

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ПРЕВЕНТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА - ПРАКТИКУМ”
ОД ДОЦЕНТ Д-Р САЊА НАШКОВА,
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2002-90/18 од 241. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при УГД – Штип одржана на 2.6.2020 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- **проф. д-р Снежана Иљовска**, редовен професор во пензија, stomatoloшки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, специјалист по детска и превентивна стоматологија;
- **проф. д-р Цена Димова**, редовен професор на Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, специјалист по орална хирургија за изготвување на извештај, рецензија за практикум на приложениот ракопис „ПРЕВЕНТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА - ПРАКТИКУМ” од доц. д-р Сања Нашкова, наменет за студентите од на интегрирани студии од прв и втор циклус студии на студиската програма Дентална медицина, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов „Превентивна стоматологија - практикум” е предвиден како наставно помагало по предметот Превентивна стоматологија, задолжителен предмет на студиската програма Дентална медицина, со 2+1+1 неделен фонд на часови, 3 кредити и се слуша во петти семестар, односно трета година. Предложениот ракопис целосно содејствува со наставната програма и теоретските наставни содржини, кои се акредитирани за предметот Превентивна стоматологија.

Податоци за обемот на ракописот: Предлог ракописот „Превентивна стоматологија - практикум” е на 70 страници, категоризиран во дванаесет поглавја, со 22 нумерирани фотографии, за подобро и поедноставно прифаќање на наставните содржини. Приложениот ракопис во целост одговара според обемот на наставната програма и ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Досега на овие простори не постои практикум со содржина која ги обработува овие тематски содржини, наменет за студентите на студиската програма Дентална медицина. Паралелно со него беше оформена и скрипта, која студентите ќе може да ја користат за добивање на први и базични искуства од оваа област. Поради оскудноста во однос на практикуми од оваа област, како и можноста за совладување на основните практични познавања, овој практикум е вистинска потреба за студентите. Авторката на едноставен начин со јасен стил, концизност и чиста мисла ја приложува обработената материја.

Краток опис на содржината: Ракописот е напишан на лесен и разбирлив јазик. Целокупната материја генерално е распределена во тринаесет поглавја.

Во првото поглавје авторката дава краток осврт на историскиот развој на превентивната стоматологија, ја дефинира и ги опишува нејзините цели, како и воведно запознавање со нејзината поделба и начините на примена на тераписки мерки.

Во второто поглавје се задржува на социјалното и психолошко значење на заболувањата на устата и забите, посебно задржувајќи се на економското влијание на овие заболувања.

Следното трето поглавје ги елаборира современите сфаќања за етиопатогенезата на забниот кариес, како можните примарни и секундарни фактори кои доведуваат до појава на кариес.

Во четвртото поглавје авторката се задржува на денгалниот плак, неговата механичка и хемиска контрола, како главен етиолошки фактор за појава на денгален кариес и пародонтални заболувања, заедно со објаснување на техниките на четкање на забите.

Понатаму во ракописот се надоврзува петтото поглавје, каде што е опишана флуорната профилакса на кариесот, заедно со методите на примена на флуоридите во превенција на денгалниот кариес.

Шестото поглавје го опфаќа залевањето на фисури и јамички како специфична превентивна клиничка метода, заедно со техниката на нивна аликација.

Во поглавјата кои понатаму следуваат, седмото, осмото и деветтото поглавје, авторката ги опишува индексите на орална хигиена како нумерички израз на состојби за проценка на присуство или отсуство на болест, влијанието на исхраната во етиопатогенезата на денгалниот кариес, начините на нејзино влијание, како и факторите на ризик за појава на пародонтопатија, заедно со индексите и показателите за ова заболување.

Следните две поглавја, десеттото и единаесеттото поглавје, се запознавање со интерцептивната стоматологија, каде што авторката ги опишува ортодонтските неправилности, како и примената на интерцептивни и превентивни мерки во нивното санирање, програмите во склоп на програмската превентивна стоматолошка заштита заедно со училишна забна нега, како наповолен начин за опфаќање на училишните деца со систематска, превентивна и тераписка стоматолошка работа.

Во дванаесеттото поглавје авторката ги опишува детерминантите на здравјето заедно со значењето на здравствената едукација во промоција на оралното здравје, заедно со опфаќање на принципите на стоматолошка едукација.

Присуството на голем број слики, како и едноставниот стил на презентација на специфичната стручна материја, овозможува на лесен, разбирлив и концизен начин да се совладаат и научат базичните теоретски елементи по предметот Превентивна стоматологија.

ЗАКЛУЧОК

Предложениот ракопис за практикум „Превентивна стоматологија - практикум“ е целосно направен според наставната материја предвидена во програмата за предметот Превентивна стоматологија за студентите на Денгална медицина на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. Концизно, со едноставен јазик и лесен стил, авторката се потрудила да им ја презентира материјата на студентите за што полесно совладување на методските единици. На тој начин студентите постепено ќе навлезат во превентивната стоматологија, со цел што потемелно да ги изучат поставените задачи. Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите за учебник и условите за издавање, пропишани според Правилникот за единствени основи за остварувања на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Согласно со нашиот презентирани извештај, со задоволство му препорачуваме на **Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да го прифати позитивно рецензирираниот ракопис со наслов „Превентивна стоматологија - практикум“ од доц. д-р Сања Нашкова, како учебно помагало – практикум.**

Рецензенти

Проф. д-р Снежана Иљовска, с.р.

Проф. д-р Цена Димов, с.р.